

Podsekretarz Stanu

BM-I.0520.91.2019

dot. BPS/043-72-2076/19

Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Grzegorza Napieralskiego, złożone podczas 72. posiedzenia Senatu RP w dniu 1 lutego 2019 r. w sprawie długotrwałości rozpoznawania przez sądy spraw o wpis zmiany danych do Krajowego Rejestru Sądowego, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Problematyka poruszona w oświadczeniu, była już przedmiotem stanowiska Ministra Sprawiedliwości, na skutek oświadczenia Pana Senatora Grzegorza Napieralskiego, złożonego rok wcześniej (BPS/043-56-1536/18).

W udzielonej wówczas odpowiedzi z dnia 20 marca 2018 r. (DNA-III-0520-5/18) wskazano na szeroko zakrojone działania naprawcze Ministra Sprawiedliwości, nakierowane na poprawę sytuacji w sądach rejestrowych. Odwołując się do tej odpowiedzi pragnę zatem wskazać na dwa obszary działań Ministra Sprawiedliwości: 1) etatyzacyjny; 2) legislacyjny.

Na przestrzeni lat 2016 r. – 2018 r. Minister Sprawiedliwości przyznał na potrzeby sądów prowadzących Krajowy Rejestr Sądowy 111 dodatkowych etatów referendarskich i 131 dodatkowych etatów urzędniczych.

W obszarze działań legislacyjnych, wskazać należy na przygotowaną w Ministerstwie Sprawiedliwości ustawę z dnia 26 stycznia 2018 r. *o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 398). Jak wskazano w odpowiedzi z dnia 20 marca 2018 r., ustawa przewiduje szereg zmian mających na celu usprawnienie postępowania rejestrowego, w tym odciążenie sądów od rozpatrywania części spraw. Zasadnicze zmiany, które weszły już w życie w 2018 r., dotyczą składania dokumentów, o których mowa w art. 69 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity - Dz. U. z 2018 r., poz. 395 ze zm.). Zrezygnowano z drogi sądowej na rzecz samodzielnego

zgłaszania takich dokumentów przez przedsiębiorcę za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do Repozytorium Dokumentów Finansowych. Zgłoszone dokumenty finansowe są automatycznie zamieszczane w Repozytorium, a wzmianka o ich złożeniu ujawniana jest, automatycznie – bez udziału sądu – w Krajowym Rejestrze Sądowym. Przypomnę, że dotychczasowe rozwiązanie prawne polegało na wydawaniu w tym przedmiocie orzeczenia przez sąd rejestrowy. Kolejne rozwiązania odciążające sądy, to automatyczne wykreślenia wpisów z Rejestru Dłużników Niewypłacalnych po upływie 7 lat od dnia dokonania wpisu, w miejsce wydawania orzeczenia przez sąd rejestrowy.

Od dnia 1 marca 2020 r. ww. ustawa przewiduje daleko idące uproszczenia w komunikacji przedsiębiorców z Krajowym Rejestrem Sądowym oraz w zakresie udostępniania i rozpowszechniania informacji z rejestru, co powinno przyczynić się do istotnego skrócenia czasu rozpoznawania spraw rejestrowych:

- wprowadza obowiązek składania przez przedsiębiorców wszystkich wniosków do Krajowego Rejestru Sądowego z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, co znacznie ułatwi złożenie wniosku i komunikację z sądem rejestrowym, a także przyspieszy wydanie przez sąd rejestrowy rozstrzygnięcia;
- przewiduje również udostępnienie w Internecie od dnia 1 marca 2020 r. pełnych danych o przedsiębiorcach, co ułatwi zainteresowanym dostęp do danych o konkretnym podmiocie już od momentu jego powstania oraz odciąży sądy od obowiązków związanych z udostępnianiem akt rejestrowych.

W związku z tą zmianą, prowadzone są prace nad stworzeniem odpowiednich rozwiązań teleinformatycznych.

Przechodząc natomiast do czasów trwania postępowań uprzejmie informuję, że w 2018 r. średni czas trwania postępowania w sprawach rejestrowych¹ przedstawiał się następująco – dane w dniach:

1. o rejestrację (pierwszy wpis):

a) w Rejestrze Przedsiębiorców - 13,92

b) w Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej - 34,26

2. o zmiany w rejestrach - w tym sprawy o wykreślenia podmiotów z rejestru:

a) w Rejestrze Przedsiębiorców (dalej zwanym RP) - 40,53

¹ rozumiany jako średnia ważona, obliczona jako iloraz sumy iloczynów środków przedziałów czasowych i liczby spraw z tych przedziałów do ogólnej liczby wszystkich badanych spraw

b) w Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej (dalej zwanym RS)- 43,13.

Z danych tych wynika, że średni czas był dłuższy niż instrukcyjny termin 7 dni, wyrażony w art. 20a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jednolity - Dz. U. z 2018 r. poz. 986 ze zm.), jakkolwiek średnio nie przekroczył 44 dni.

Procentowo, w 2018 r. załatwienie spraw przedstawiało się następująco:

Rejestr Przedsiębiorców						
rodzaj spraw	sprawy załatwione w terminie do 14 dni od wpływu do sądu		sprawy załatwione w terminie od 15 dni do 1 miesiąca od wpływu do sądu		łącznie sprawy załatwione w terminie do 1 miesiąca od wpływu do sądu	
	liczba	% do ogólnej liczby spraw załatwionych ²	liczba	% do ogólnej liczby spraw załatwionych ²	liczba	% do ogólnej liczby spraw załatwionych ²
o rejestrację (pierwszy wpis do rejestru)	44 201	71,18%	11 448	18,43%	55 649	89,62%
o zmiany (w tym o wykreślenie podmiotu z rejestru)	149 265	34,73%	109 729	25,53%	258 994	60,26%

Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej						
rodzaj spraw	sprawy załatwione w terminie do 14 dni od wpływu do sądu		sprawy załatwione w terminie od 15 dni do 1 miesiąca od wpływu do sądu		łącznie sprawy załatwione w terminie do 1 miesiąca od wpływu do sądu	
	liczba	% do ogólnej liczby spraw załatwionych ³	liczba	% do ogólnej liczby spraw załatwionych ²	liczba	% do ogólnej liczby spraw załatwionych ²
o rejestrację (pierwszy wpis do rejestru)	3 326	38,39%	2 116	24,42%	5 442	62,81%
o zmiany (w tym o wykreślenie podmiotu z rejestru)	16 129	31,67%	11 871	23,31%	28 000	54,98%

Uzyskane wyniki nie są w pełni zadowalające i wymagają dalszych działań, w tym nadzorczych, które są podejmowane. W 2018 r. wpływ spraw rejestrowych zmniejszył się z 979 981 spraw w 2017 r. do 763 637. Spadek wpływu dotyczy jednak spraw najprostszyc i najmniej pracochłonnyc - z Rejestru Dłużnikó Niewypłacalnyc oraz o wpis wzmianki o złożeniu sprawozdania finansowego, spowodowany zmianą ww. przepisów w 2018 r. Z informacji sądów wynika natomiast, że wzrasta liczba innyc, czasochłonnyc postępowań o wpis zmian do rejestru. W 2018 r. wzrosły także obciążenia sądów sprawami prowadzonymi z urzędu, tj. o rozwiązanie podmiotu bez likwidacji (z 16 900 w 2017 r. do 24 803) i postępowaniami przymuszającymi (z 98 102 w 2017 r. do 123 103). Są to z reguły bardzo czasochłonne postępowania, od których prowadzenia, niejednokrotnie kosztem szybkiego rozpoznania spraw wnioskowyc, sądy nie mogą odstąpić z uwagi na bezpieczeństwo obrotu gospodarczo-prawnego. Istotą ww. postępowań przymuszającyc jest bowiem wymuszenie na

² W 2018 r. sądy załatwiły łącznie 62 089 spraw o rejestrację (pierwszy wpis) w RP i 429 758 spraw o zmiany (w tym o wykreślenie podmiotu) z RP.

³ W 2018 r. sądy załatwiły łącznie 8 663 sprawy o rejestrację (pierwszy wpis) w RS i 50 922 sprawy o zmiany (w tym o wykreślenie podmiotu) z RS.

przedsiębiorcach realizacji kluczowych dla bezpieczeństwa obrotu gospodarczego obowiązków informacyjnych, m.in. o swojej kondycji finansowej. Natomiast celem postępowań o rozwiązanie bez przeprowadzenia likwidacji jest wyeliminowanie z rynku podmiotów martwych, tj. faktycznie nie działających.

Muszę także zaznaczyć, że przydzielone wsparcie kadrowe, zwłaszcza urzędnicze, nie przełożyło się jeszcze w pełni na poprawę sprawności postępowań w 2018 r., gdyż zasadnicze wsparcie sądów 100 etatami urzędniczymi nastąpiło dopiero w 2018 r., w oparciu o ustawę budżetową na 2018 r., co wymagało przeprowadzenia konkursów na nowe stanowiska. Część etatów urzędniczych napotyka trudności w obsadzeniu, zwłaszcza w największym sądzie rejestrowym - Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, ze względu na nieatrakcyjne warunki finansowe. Ponadto, nowi pracownicy, w tym referendarze sądowi, wymagają wdrożenia i przeszkolenia, chociażby ze znajomości systemów informatycznych i pełną wydajność osiągają po kilku miesiącach.

W odniesieniu do pytania o przyczyny długiego oczekiwania na rozpoznanie wniosków o wpis zmian do rejestru, pragnę także zwrócić uwagę, że jeżeli wniosek jest obarczony brakami formalnymi lub fiskalnymi, to podlega obowiązkowemu zwrotowi z pouczeniem, że może on być ponownie złożony w terminie 7 dni od daty doręczenia zarządzenia o zwrocie. Jeżeli wniosek ponownie złożony nie jest dotknięty brakami, wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek taki nie następuje w razie kolejnego zwrotu wniosku, chyba że zwrot nastąpił na skutek braków uprzednio niewskazanych (art. 19 ust. 3 i 4 *ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym*).

Jeżeli wniosek ma braki merytoryczne, to sąd rejestrowy, zgodnie z art. 20a ust. 3 powołanej ustawy zobowiązany jest wezwać wnioskodawcę do usunięcia przeszkody do dokonania wpisu. Wniosek powinien być rozpoznany w terminie 7 dni od usunięcia przeszkody przez wnioskodawcę, co nie uchybia terminom określonym w przepisach szczególnych. Jeżeli rozpoznanie wniosku wymaga wysłuchania uczestników postępowania albo przeprowadzenia rozprawy, wniosek należy rozpoznać nie później niż w terminie miesiąca.

Często w ocenie wnioskodawców fakt zwrotu wniosków i jego konsekwencje w postaci konieczności uzupełnienia i złożenia poprawionego wniosku, jak również wzywianie wnioskodawców do uzupełnienia braków merytorycznych wniosków jest odbierane jako działanie sądów rejestrowych nadmiernie wydłużające czas rozpoznania spraw. Wnioskodawcy nie muszą mieć przy tym świadomości, że sądy rejestrowe są zobowiązane do podejmowania takich działań ze względu na funkcję gwarancyjną KRS dla

obrotu gospodarczo-prawnego, wyrażoną w art. 23 ust. 1 *ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym*, który stanowi, że sąd rejestrowy bada, czy dołączone do wniosku dokumenty są zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa.

Kolejną przyczyną, często wydłużającą czas rozpoznawania spraw rejestrowych, jest istnienie faktycznego sporu wśród osób zasiadających w organie reprezentacji albo wśród wspólników uprawnionych do reprezentacji podmiotu rejestrowego. Nierzadko dochodzi również do konfliktu pomiędzy konkurencyjnymi zarządami powołanymi w podmiotach rejestrowych – np. dotychczasowym zarządem, którego kadencja zakończyła się, a nowym zarządem powołanym na jego miejsce (bezprawnie w ocenie dotychczasowego zarządu). Powyższe, konfliktowe sytuacje w podmiotach rejestrowych skutkują składaniem alternatywnych lub wzajemnie się wykluczających wniosków rejestrowych, odpowiedzi na wnioski lub innych pism procesowych, zawierających różne wnioski dowodowe, w tym osobowe lub z opinii biegłych (których rozpoznanie zawsze wpływa na czas trwania postępowania), co bezpośrednio przyczynia się do przedłużenia rozpoznawania spraw rejestrowych, z reguły o czas znacznie przekraczający zasadę 7 dni przewidzianą w art. 20a ust. 1 *ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym*.

Łukasz Piebiak

/podpisano elektronicznie/

Raport: Weryfikacja podpisu

Podpis złożony w pliku "odpowiedź na oświadczenie senator Grzegorz Napieralski 72. posiedzenie Senatu.docx.xades" przez "Łukasz Konrad Piebiak" w dniu 2019-02-26 14:35:36, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 339698324958945609 wydanym przez CN=CenCert Centrum Certyfikatów Kwalifikowanych,O=Enigma SOI sp. z o.o.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 142095 z dnia 2019-02-26T13:53:41Z.